

ACC. N:R M. 15546:1-3.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Anna Ståhl, Gärnäs*
Härad: *Järrestad / Ingelstad* Berättare: " " "
Socken: *Stiby / Tranås* Berättarens yrke: *f. d. lärarinna*
Uppteckningsår: *1962* Född år *1881* i *Tranås*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

När grammofofonen kom. s. 1-3.

N. No. 177

6/11-621

Skriv endast på denna sida.

Fonograf och gramofon:

Första gången jag hörde talas om fonograf var 1892. Det var en man som reste omkring till skolorna och visade den märkvärdiga självspelande lädan. Inträdet var 25 öre, men eftersom vi voro flera system fick vi ej se märkvärdigheten, det var ont om pengar på den tiden.

Först 1902 var jag i tillfälle att se en fonograf. En tjugo centimeter cylindris fullsatt med centimeter långa metallnålar vilade på ett stativ. När rullen sattes i gång rödde nålarna vid en metallskiva mitt emot cylindern, varvid ljudet uppstod. Detta var mycket svagt, så man fick stå mycket nära apparaten. Totalt var det endast en metod på varje rulle. Den rullen jag hörde spelade endast: "Per Lindebergs".

NM 177

Denna fonograf är väl bortkastad efter så många år. Den som ägde den är död för länge sen.

I början på 1900 talet kom gramofonin, men det var ej många som hade råd att köpa någon. Jag har fräget några som är äldre än jag, men ingen kan erinra sig när de hörde gramofon första gången ej heller vad som spelades. Den pappersaffär i Ustad hade de en med de första gramofonerna i staden. När den sattes i gång någon eftermiddag, samlades en hel skara barn lysnande blick till det märkvärdiga.

Omkring 1912 inköpte min bror en något sliten apparat med 3 eller 4 skivor. Jag minns att "Kärravalsen" var inspelad på en skiva och en som började: "Karna min karna du är en stjärna", men vem som sjungit in det vet jag ej. Ett namn på en sångare var August Jonsson. Så var det en del dansmelodier. Det var mest unga pojkar,

som skaffade gramofon. När det var kalas under-
hölls gästerna med musik. Dragspelet glömdes till
en tid. Gramofonen kunde man ju ej ta med
sig, det blev ju mest hemma den kom fram.

Senare skulle den dras upp och slift skulle
bytas. På de fonograf och gramofon drogs upp
med en nyckel.

Det är ej mycket jag vet om dessa saker.
Skivorna, som hade melodi på ena sidan, voro
mycket sköra och rätt små tappades lätt, så
det är nog ej många kvar. Radiorn har ändå
fått ganska många.